

[Duborg.]

og vilde slet ikke kunne opretholdes uden den som Forudsætning. Flæskeeksporten indbragte i 1938 et Beløb paa omtrent samme Størrelse som Eksporten af Mejeriprodukter, saaledes at af den samlede danske Eksport betinger Mælkeproduktionen de 800 Mill. Kr.

Jeg tror med disse faa Tal i tilstrækkelig Grad at have paavist, at Mejeribrugets Opretholdelse i dets nuværende Omfang ikke alene er en Betingelse for en intensiv Landbrugsproduktions Bevarelse, men det er i bogstaveligste Forstand et Spørgsmaal om Landets Eksistens, økonomisk set. Derfor kan dette Spørgsmaal ikke behandles her i Rigsdagen som noget, der nok har Betydning, men som et blandt mange andre Spørgsmaal. Det er økonomisk set det mest fundamentale Spørgsmaal, vi overhovedet kan beskæftige os med.

Det foreliggende Lovforslag drejer sig jo om en Forlængelse af den gældende Lovgivning, om end det paa visse Punkter betyder en Ændring deri, og Aarsagen til denne Lovgivning er jo, at de nuværende Eksportforhold er af en saa uheldig Natur, at man roligt kan sige, de har været tabgivende, ikke har kunnet dække de Omkostninger ved Smørproduktionen i en saadan Grad, at denne kan siges at have været blot nogenlunde rentabel. Hvad dette skyldes, ved vi alle. Den nye engelske Imperiepolitik har sin store Indflydelse herpaa ved den Told af ca. 35 Øre, der er lagt paa hvert Kilo dansk Smør. Alene dette Beløb er af saa kolossal Betydning, at det faar den største Indflydelse paa hele Smørproduktionens Rentabilitet.

Men saa er Spørgsmaalet jo, om det foreliggende Lovforslag, saavel som de tilsvarende Love i de foregaaende Aar, løser den bestemte Opgave, som man maa stille. Det er jo en begrænset Opgave, denne Lov har, den løser ikke og kan ikke løse Spørgsmaalet om hele Produktionens Rentabilitet. Dens begrænsede Opgave gaar ud paa for det indenlandske Forbrug af Smør og andre Mælkeriprodukter at skabe et Prisniveau, der er rentabelt. Nu er det jo ikke saaledes i Danmark, at det indenlandske Marked har samme Betydning som i de fleste andre Mejerilande, men det er dog af nogen og ikke helt ringe Betydning. Mejeribrugets udregner selv Værdien af de Produkter, der gaar til Hjemmemarkedet, til ca. 30 pCt. af den samlede Værdi, og det er vist nogenlunde rigtigt — det er i det mindste saa tæt ved det rigtige, som det behøves i denne Forbindelse. Ved denne Ansættelse tænkes

ikke blot paa Smørret, men ogsaa paa Mælkesalget, hvis Priser er bestemt af Smørsalget. Det er derfor selvfølgelig ikke uden Betydning, at i det mindste de 30 pCt. af Produktionen anbringes til en nogenlunde rimelig Pris. Men hvis vi nu lader det Spørgsmaal ligge, om selve den Pris, vi havde, var rimelig — vil man saa kunne sige, at den Pris, der foreslaas her, er rimelig og kan dække Produktionsomkostningerne?

Nu skal jeg indrømme, at selve Begrebet Produktionsomkostningerne pr. kg Smør ikke kan gøres op som en absolut sikker Talstørrelse; det afhænger meget af den paagældendes Dygtighed og Held og af mange andre Ting, der kan influere derpaa. Men alligevel faar man jo et Tal, der dækker Produktionsomkostningerne for Gennemsnitsmanden med det gennemsnitlige Held og Uheld, og det er i Grunden det Tal, det drejer sig om, naar vi staar over for dette Spørgsmaal. Lovforslaget sikrer jo Landbruget en Pris af 2 Kr. 80 Øre pr. kg Smør.

Man kan i alle Tilfælde være enig om — og Socialdemokratiets Ordfører lagde heller ikke Skjul derpaa —, at dette Tal er for lavt. Det ærede Medlem Hr. Jensen (Horsebæk) erklærede, at en Pris af 3 Kr. næppe dækkede de nuværende Produktionsomkostninger, og det kan med fuldkommen afgørende Sikkerhed siges, at den ikke gør det, og saa gør en Pris af 2 Kr. 80 Øre det endnu mindre. Jeg forstaa derfor ikke, at Regeringen og den højtærede Landbrugsminister nu tør komme med et Forslag af denne Karakter og byde Landbruget i en Situation som denne en Pris af 2 Kr. 80 Øre. Nu gives der ganske vist i Lovforslaget en Mulighed for, at Prisen kan gaa op til 3 Kr., men der er ingen som helst Sikkerhed for, at det sker, og hvis Priserne udadtil, i England, fremdeles stiller sig saa daarligt, ja, selv om de stiller sig endog meget betydeligt bedre, end Tilfældet er i Dag, kommer vi desuagtet ikke op paa en Pris af 3 Kr. Der skal ske en Stigning i den engelske Importpris paa 20 pCt., før vi naar derop. Har den højtærede Landbrugsminister nogen Formodning, nogen sikker Forventning om, at vi kan imødesee dette i den nærmeste Fremtid? Hvis det var Tilfældet, kan man sige, at det ikke har nogen stor Betydning, om der staar 2 Kr. 80 Øre eller 3 Kr. i Lovforslaget. Men da dette næppe er Tilfældet, da den højtærede Minister næppe kan give noget Tilsagn derom, er det, synes jeg og mit Parti, urigtigt at ansætte en saa lav Pris som 2 Kr. 80 Øre. Den laveste Pris, man i Dag overhovedet kunde ansætte, vilde dog være 3 Kr. Det